

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу
Очеретної Валентини Валеріївни «Управління розвитком експедиторських
компаній в умовах невизначеності ринку транспортних послуг»,
представленої на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за
спеціальністю 05.22.01 – Транспортні системи

На відгук подані дисертація, автореферат, копії друкованих наукових
праць за темою дисертації.

Рукопис дисертації підготовлений українською мовою, повний обсяг
дисертаційної роботи складає 166 сторінок, перелік використаних джерел
181 найменування.

Автореферат представлений на 20 сторінках (без урахування анотацій),
українською мовою, список публікацій здобувача за темою дисертації
становить 24 найменування.

1. Актуальність теми дисертації.

У здійсненні транспортування вантажів використовується відповідна
матеріально-технічна база різних видів транспорту, а також задіяна ціла
безліч учасників. Транспортний процес передбачає здійснення чималої
кількості основних і додаткових операцій. Експедиторські компанії на
сьогоднішній день не просто надають додаткові послуги до процесу
транспортування, а є організаторами і координаторами доставки вантажів.

Подальший розвиток ринку транспортних послуг і зміна запитів
споживачів вантажних перевезень, призводять до подальшого розвитку та
поступового розширення функцій транспортно-експедиторських компаній.

Для українських транспортно-експедиторських компаній найчастіше
такими операціями є транспортування автотранспортом та складські послуги.
Дана тенденція ще пояснюється тим, що у секторі контейнерних перевезень
набули широкого поширення перевезення збірних вантажів. Пропонуючи
такі послуги, транспортно-експедиторські компанії здійснюють діяльність з
формування / розформування вантажних партій. А для цього необхідні
складські приміщення та автотранспорт.

Не дивлячись на велике звернення наукових публікацій і досліджень
до проблеми розвитку транспортно-експедиторського обслуговування,
більшість з них не надають методи, моделі, засоби, алгоритми, які
дозволяють обґрунтовувати напрямок розвитку транспортно-
експедиторського обслуговування та кількісно визначати параметри процесу
розвитку. Тому звернення до даної проблеми є актуальним як для теорії, так і
практики.

Одеський національний морський університет		
Вхідний №	211 / К	
14	02	20 19

Також актуальність теми підтверджується відповідністю її «Концепції розвитку транспортно-дорожнього комплексу України на середньостроковий період і до 2030 року» та використанням матеріалів дослідження при розробці наукових тем Одеського національного морського університету.

1. Загальна характеристика роботи.

Дисертаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Вступ відповідає необхідній структурі і відображає в повній мірі всі необхідні характеристики дисертаційної роботи.

Перший розділ присвячений місцю і ролі транспортно-експедиторського обслуговуванню вантажних перевезень.

Транспортний процес передбачає здійснення чималої кількості основних та додаткових операцій. Подальший розвиток ринку транспортних послуг і зміна запитів споживачів вантажних перевезень, а також значний рівень конкуренції у секторі транспортно-експедиторського обслуговування призводять до подальшого розвитку та поступового розширення функцій транспортно-експедиторських компаній.

Аналіз сучасного стану транспортно-експедиторського обслуговування передбачає використання логічних принципів при організації процесів доставки вантажів, а також ролі його в забезпеченні світової торгівлі, обґрунтував важливість і необхідність реалізації розвитку експедиторських компаній як на світовому рівні, так і, зокрема, для України.

Здобувачем ідентифіковано розвиток експедиторських компаній в умовах невизначеності ринку транспортних послуг, виявлені основні фактори зовнішнього та внутрішнього середовища, що зумовлюють необхідність розширення послуг.

Встановлено, що результати аналізу досліджень і публікацій з тематики даної дисертації дозволяють обґрунтувати актуальність розгляду проблеми розвитку транспортно-експедиторських компаній з урахуванням сучасних тенденцій і обґрунтування показників, що характеризують цей розвиток в умовах невизначеності. Визначено основні стратегічні цілі, які визначають актуальність розвитку компанії.

Здобувач ретельно проаналізував сутність різних варіантів розвитку компанії в наданні послуг.

Слід зазначити ретельність проведення здобувачем аналізу літературних джерел і досліджень з даної проблематики. У роботі виконано послідовний аналіз: сучасних досліджень і тенденцій в транспортних системах, у тому числі, системного аналізу, теорії транспортних процесів і систем, а також із застосуванням методів дослідження операцій, пов'язаних з процесами транспортного обслуговування в експедиторській сфері.

Обґрунтована і виконана класифікація транспортно-експедиторських компаній, яка відображає реальну ситуацію на ринку транспортних послуг.

Здобувачем встановлено, склад класифікаційних ознак та їх взаємозв'язок пов'язаний з диверсифікацією можливих напрямків розвитку експедиторської компанії, що досягається шляхом оптимізації маршрутів доставки за різними критеріями, а також інформаційних систем, власних складських територій та автотранспорту.

Другий розділ дисертаційного дослідження присвячений обґрунтуванню варіанту розвитку транспортно-експедиторського обслуговування в умовах невизначеності ринку транспортних послуг.

У роботі сформована класифікаційна схема, яка дозволяє з урахуванням аналізу перспектив ринку транспортних послуг, транспортно-експедиторської компанії вибудувати «дорожню карту» свого розвитку, де кожна класифікаційна ознака виступає у якості напрямку розвитку.

Охарактеризовані чинники, які впливають на процеси розвитку транспортно-експедиторського обслуговування на рівні конкретної компанії.

Встановлено, що при реалізації запланованих заходів з розвитку транспортно-експедиторської компанії невизначеність проявляється у трьох напрямках:

- 1) невизначеність інформації і знань про поточний стан ринку транспортних послуг і компанії;
- 2) невизначеність майбутнього стану зовнішнього середовища, яке неможливо повно і достовірно описати через великий обсяг факторів, які впливають та практичної неможливості їх достовірного передбачення;
- 3) невизначеність умов реалізації заходів з розвитку.

Розробки здобувача в рамках даного розділу об'єднують в собі декілька значущих результатів:

- Встановлено взаємну відповідність між класифікаційною схемою транспортно-експедиторської компанії і матриці Ансоффа.
- Виконана структуризація процесу формування альтернативних варіантів розвитку транспортно-експедиторської компанії у вигляді шаблонів розвитку.
- Запропоновано метод формування варіантів розвитку відповідно до збудованих шаблонів на базі морфологічного методу.

Представлені результати відображають суть запропонованого здобувачем підходу до управління розвитком експедиторських компаній в умовах невизначеності ринку транспортних послуг і вносять значний вклад в розвиток експедиторських компаній та їх диверсифікацію.

Структура розвитку експедиторських компаній і їх основні задачі відображають сутність даного підходу для забезпечення успіху компанії.

Вважаємо, що представлені здобувачем результати в рамках даного розділу мають властивість універсальності, що дозволяє їх адаптувати до експедиторських компаній, змісту і предметної області.

Третій розділ дисертаційного дослідження присвячений формуванню транспортно-складської інфраструктури експедиторської компанії.

Основна ідея, висунута здобувачем, полягає у отриманні оптимальної конфігурації складської мережі. Дані тенденції виявляються в результаті відповідних досліджень, що дає можливість формування виразів залежно від об'єктних параметрів розвитку.

Висловлена ідея знайшла своє відображення у математичній моделі в узагальненому вигляді без прив'язки до предметної області. Дані результати є універсальними і можуть бути використані в транспортних системах різних категорій.

Далі здобувачем зазначені результати які деталізуються з урахуванням специфіки конфігурації складської мережі.

У якості основних об'єктних параметрів транспортно-складської інфраструктури у регіоні розглядаються:

- 1) Кількість, типи і марки транспортних засобів (автотранспорту);
- 2) Сумарні ємності (місткості) складів (складських майданчиків).

Вважаю, що розроблена здобувачем модель дозволяє встановлювати конфігурацію складської мережі транспортно-експедиторської компанії і розподіляти вантажопотоки є центральними результатами дисертації, формалізує прийняття рішень за змістом успішної роботи компанії.

Відзначимо, що у моделі отримані на першому етапі результати передбачають конкретизацію рішень по складах з урахуванням логіки транспортного обслуговування за критерієм мінімізації всіх видів експлуатаційних і транспортних витрат з урахуванням транспортних зв'язків регіонів. Таким чином, модель дозволяє встановлювати конфігурацію складської мережі транспортно-експедиторської компанії і розподіляти вантажопотоки з урахуванням транспортних зв'язків регіонів.

Для ситуації, коли цінність розвитку та диверсифікації компанії не є фінансовим показником. Такий підхід відповідає сучасним уявленням про успішну роботу експедиторської компанії.

Висновки по роботі відповідають основним результатам.

Список літератури охоплює як класичні, так і сучасні вітчизняні та зарубіжні джерела. Значна кількість джерел - статті в періодичних виданнях, у тому числі, зарубіжних, що позитивно характеризує здобувача.

Додатки підтверджують впровадження результатів у виробничу діяльність транспортно-експедиторських компаній і навчальний процес ОНМУ.

2. Оцінка обґрунтованості, достовірності і новизни наукових положень дисертації.

Результати дисертаційного дослідження обґрунтовуються коректним використанням сучасних принципів та положень до логіки і методології системного аналізу, теорії транспортних процесів і систем, а також із

застосуванням методів дослідження операцій. Проектування параметрів інфраструктури проводилося на базі теорії ймовірностей, методів функціонального аналізу та за допомогою дослідження операцій.

Отримані результати відповідають сучасним дослідженням з транспортних систем та міжнародним стандартам з транспортних систем. Коректне проведення і інтерпретація результатів експериментальних досліджень, використання спеціалізованих програмних продуктів для побудови моделей та оптимізації, також обґрунтовує достовірність наукових положень дисертації.

Результати дослідження пройшли успішну експериментальну перевірку в експедиторських компаніях, про що свідчать відповідні акти. Це також підтверджує достовірність отриманих результатів.

Наукова новизна результатів:

Вперше:

- розроблений двоетапний підхід до обґрунтування параметрів транспортної та складської складових інфраструктури транспортно-експедиторської компанії у процесі її розвитку. На відміну від існуючих, такий підхід та моделі відображають у повному обсязі специфіку роботи транспортно-експедиторської компанії.

- структурований процес розвитку транспортно-експедиторського обслуговування на базі сучасної класифікації транспортно-експедиторських компаній і морфологічного методу;

Отримали подальший розвиток:

- метод визначення параметрів вантажної бази у процесі розвитку системи транспортно-складського обслуговування експедиторської компанії. Структура вантажної бази враховує існуючу вантажну базу транспортно-експедиторської компанії і прогнози розвитку транспортних зв'язків розглянутих регіонів. Розрахункові формули параметрів матеріального потоку відображають особливості формування обсягу роботи для транспортно-експедиторської компанії у процесі її розвитку.

- метод обґрунтування варіанта розвитку транспортно-експедиторського обслуговування вантажних перевезень. Даний метод розширює межі використання відомого методу;

Удосконалено:

- класифікацію транспортно-експедиторських компаній, яка відповідає сучасному змісту транспортно-експедиторського обслуговування та ситуації на ринку транспортних послуг.

3. Теоретична цінність і практичне значення отриманих результатів.

Результати дисертаційного дослідження розширюють і розвивають теоретичну базу управління розвитком експедиторських компаній, а також теоретичну базу невизначеності ринку транспортних послуг. Отримані результати спрямовані на розвиток експедиторських компаній в умовах невизначеності ринку транспортних послуг.

Результати дослідження призначені для розвитку експедиторських компаній та їх диверсифікації, концепція та модель конфігурації складської мережі можуть використовуватися в транспортних системах різних предметних областях та компаніях.

Практична значимість роботи підтверджується актами впровадження в практичну діяльність компаній та у навчальному процесі Одеського національного морського університету.

5. Апробація результатів дисертаційного дослідження.

Результати дисертаційного дослідження прийшли достатню апробацію на наступних науково-практичних конференціях:

- Проблеми розвитку транспортної логістики, Міжнародна науково-практична конференція, 21-29 вересня 2013 р., Одеса, Галатс, Варна, Аспровалта;
- Сучасні порти – проблеми та рішення - Міжнародна науково-практична конференція, 2–9 червня 2013 р., Одеса, Будва. – Іллічівськ;
- Сучасні порти – проблеми та рішення, Міжнародна науково-практична конференція, 30 травня 2014 р., Одеса, Будва;
- Транспорт як фактор глобального розвитку, Міжнародна науково-практична конференція, 29–30 квітня 2014 р., Одеса, Щецин;
- Сучасні порти – проблеми та рішення, Міжнародна науково-практична конференція, 4 червня 2015р., Одеса. – Іллічівськ;
- Проблеми розвитку транспортної логістики - Міжнародна науково-практична конференція, 17-28 січня 2015 р., Одеса, Афіни;
- Проблеми розвитку транспортної логістики, Міжнародна науково-практична конференція, 11–19 вересня 2016 р., Одеса – Клайпеда;
- Проблеми і перспективи розвитку транспорту – Всеукраїнська науково-практична конференція, 27 квітня 2016 р., Одеса.
- Розвиток паромних перевезень на Чорному морі та міжнародні транспортні коридори, Міжнародна науково-практична конференція, 28 квітня – 02 травня 2017 р., Одеса – Стамбул;
- Сучасні проблеми морського транспорту та безпека мореплавства – Всеукраїнська студентська наукова конференція, 23 листопада 2017 р., м. Херсон;
- Проблеми розвитку транспортної логістики - Міжнародна науково-практична конференція, 16–27 лютого 2018 р., Одеса – Батумі, Самсун;
- Розвиток поромних перевезень на Чорному морі та міжнародні транспортні коридори - Міжнародна науково-практична конференція, 28 квітня – 02 травня 2018 р., Одеса – Стамбул.

6. Аналіз наукових публікацій і повнота відображень результатів дисертації у авторефераті.

За результатами дослідження здобувачем опубліковано 24 наукових роботи, з яких 6 статей у спеціалізованих наукових виданнях, 13 відображають результати апробації на конференціях, 5 публікацій додатково відображають результати дослідження.

Всі основні результати дисертаційного дослідження у повній мірі знайшли своє відображення у публікаціях здобувача.

Автореферат дисертації відповідає структурі і змісту дисертації, основні результати представлені.

7. Дискусійні положення і зауваження по дисертаційному дослідженню.

1. У розділі 2 обґрунтування варіанту розвитку транспортно-експедиторського обслуговування в умовах невизначеності ринку транспортних послуг наводяться схеми альтернативних варіантів цього розвитку рис. 2.6, 2.7 в яких немає чіткого бачення основної задачі дисертаційного дослідження, а саме транспортно складської роботи експедиторської компанії. На наш погляд це значно ускладнює сприйняття матеріалу, яке лежить в основі змістовної постановки питань викладених у 3 розділі.

2. Предмет і задачі дисертаційного дослідження безумовно актуальні. Закон України «Про транспортно-експедиторську діяльність», вказує на те, що можна робити, але не дає змістовних методично обґрунтованих рішень як воно повинно бути реалізовано на практиці. Нам представляється, що саме цьому (у складській частині) і присвячено дисертаційне дослідження. Проте важко простежити єдину цілісну спрямованість, на жаль зі змісту цього не видно.

3. Хотілося б побачити у роботі більш чіткий аналітичний аналіз розвитку діючих транспортно - експедиторських компаній з виділенням тих чинників, що забезпечують їх успішну роботу.

4. Що до моделі (розд.3) проектування складської мережі і обґрунтування парку транспортних засобів не охарактеризовані інші джерела, що забезпечують підхід до ідентифікації транспортних зв'язків у системі складів експедитора, це створює враження про винятковість досліджень для забезпечення успішного розвитку експедиторських компаній.

5. Автором вдало обраний математичний апарат рішення задачі розвитку експедиторсько-складської діяльності (нечіткі множини). Судячи з усього було проведено додаткові дослідження у частині вивчення існуючих методів формалізації цих процесів. Напевно це повинно було знайти відображення у змісті дисертації.

8. Загальна оцінка дисертаційної роботи.

Викладені міркування дають підставу стверджувати, що дисертаційна робота Очеретної Валентини Валеріївни є завершеною кваліфікаційною

науковою роботою, у якій отримані нові науково-обґрунтовані результати, які у сукупності вирішують конкретну науково-прикладну задачу.

Зміст дисертації відповідає паспорту спеціальності 05.22.01 - Транспортні системи.

Дисертація оформлена відповідно до діючих норм і вимог.

Представлені зауваження і дискусійні положення не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Дисертаційна робота повністю відповідає п.п. 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затверджених постановою Кабінету міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а її автор - Очеретна Валентина Валеріївна - заслуговує присудження ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.22.01 - Транспортні системи.

Офіційний опонент:

кандидат технічних наук, доцент
кафедри «Управління вантажною
і комерційною роботою»,
Українського державного університету
залізничного транспорту Міністерства
освіти і науки України

О.М. Костенніков

Особистий підпис
Завідуючому _____ 20__ р.
Завідуючий канцелярією
УкрДУЗТ

Костенніков О.М.

